

קוֹנְטֵרַס

גְּדֵלַת הַחַיִּים

יִגְלֶה אֶת גְּדֵלַת חַיֵּי הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, אֲשֶׁר יָכוֹל
לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו, חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִיךְ
יָכוֹל לְחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, נְעִימִים וּמְתֻקִּים, וְלַעֲבֹר
אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

*

בְּנוֵי וּמֵיֶסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֵז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נִתָּן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלֵב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאַמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגֻמָּרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹכֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֵיךְ יְכוּלִים לְמַדֵּד
אֶת גְּדֻלַּת הָאָדָם? רַק בְּשֵׁרוּאִים כִּי־צַד
הוּא מִגְדִּיל אֶת חַיּוֹ, הֵינּוּ שְׂמֻשְׁבַּח אֶת
הַחַיִּים וְאֵינּוּ שׁוֹבְרֵי אֶף אֶחָד, אֲדַרְבֶּה,
אֶצְלוֹ כָּל מִי שֶׁחֵי יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְהָרִי
זֶה סִימָן, שֶׁאָדָם זֶה אוֹחֵז בְּאֲמוּנָה
בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְכֵן הוּא מְשִׁבַּח אֶת
כָּל הַחַיִּים, כִּי יוֹדֵעַ שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד
הוּא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל מִמַּשׁ.

(אֲמַרִי מוֹהֲרָא"ש, חֵלֶק ב', סִימָן תַּקפ"ו)

קוֹנְטֵרַס

גְּדֵלַת הַחַיִּים

א.

אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיְקָר! צְרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁחַיֵּי הָאָדָם
מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בִּימֵי חַיָּו מִשְׁבָּרִים וְגָלִים, צָרוֹת וַיְסוּרִים,
מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, וְעַקֵּר "גְּדֵלַת הַחַיִּים" הוּא
— שֶׁהָאָדָם לֹא יֵאבֵד אֶת עֲצָמוֹ לְדַעַת, אֶלָּא מִתְקַף
הַקְּטָנוֹת, הַדְּחָקוֹת וְהַיְסוּרִים יִמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ אֶל
חַי הַחַיִּים, שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ, כִּי בְּאִמַת
אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ
מִחַיָּה, מְהִיָּה וּמְקַיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם,
צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּלְבוּשֵׁים הָאֵלוֹ, אֲשֶׁר
לְפִי מַרְאֵה עֵינֵינוּ, אֶךְ מִפְּנֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן הַסְּתִיר

אֶת עֲצָמוֹ, עַד שְׁחֵי הַחַיִּים, הַמְהוּה וּמְקַיִם אֶת כָּל
 פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה שְׁבֻדוֹמִים, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, נַעֲלָם
 מֵעֵינַי הַבָּשָׂר, וּמִזָּה בָּא, שֶׁהָאָדָם נוֹפֵל בְּמַרְירוֹת, עַד
 שְׁנִמְאָסִים לוֹ כָּל הַחַיִּים, וְרוֹצֶה לְאַבֵּד אֶת עֲצָמוֹ
 לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וּכְשֶׁאָדָם מְחֻזַּק אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
 מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלָם, וְיִוְדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִסְתִּיר
 אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, וּמִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ
 יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, אִזּוֹ דִּיקָא יִזְכָּה
 לְהַגִּיעַ אֶל "גְּדֻלַת הַחַיִּים"; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבֵי, בְּנֵי
 הַיָּקָר, רְאֵה לֹא לִיֵּאֵשׁ אֶת עֲצָמֶךָ מִחַיִּיךָ, וְאֵל תִּחַשְׁבֵּם
 מִחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ — לְאַבֵּד אֶת עֲצָמֶךָ לְדַעַת, חַס
 וְשָׁלוֹם, כִּי מַה יִּהְיֶה לָּךְ?! הֲרֵי סוּף כָּל סוּף יִהְיֶה
 לָּךְ הַהִכָּרַח לְשׁוֹב אֶל חֵי הַחַיִּים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
 וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַגִּיעַ לְזֶה עוֹד בְּעוֹדֶךָ מְלַבֵּשׁ בְּגוּפֶךָ
 הַגִּשְׁמִי וְהַחֹמְרִי, בְּעוֹדֶךָ מְסַבֵּב בְּהִסְתָּרוֹת
 וּבְמַנְיַעוֹת, בְּמַרְירוֹת וּבְבִלְבוּלִים, וְדִיקָא עַכְשָׁו, אִם
 תִּזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמֶךָ אֶל חֵי הַחַיִּים, זֶה עֵקֶר
 "גְּדֻלַת הַחַיִּים", וּכְשֶׁלֹּא תִהְיֶה בְּטָלָן, רַק תִּהְפֹּךְ אֶת
 כָּל הַמַּרְירוֹת וְהַמַּנְיַעוֹת לְמַתִּיקוֹת וְנִעִימוֹת, אִזּוֹ
 דִּיקָא תִזְכָּה לְהַרְגִישׁ אֶת "גְּדֻלַת הַחַיִּים"; אֲשֶׁרֵי מִי
 שֶׁשָּׁם דְּבָרִים אֵלוֹ אֶל לְבוֹ.

ב.

צָרִיךְ שְׁתַּחֲזֵק אֶת עֲצֻמָּךְ, אֶהוּבִי, בְּנִי, בְּכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל אַחֲוָרֶיךָ כָּלֵל, וּמְכַל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, רַק תִּדְבֵּק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּחַי הַחַיִּים, שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצֻמוֹ, הַמְּחִיָּה, מְהִוָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאֵף שְׁאַתָּה יוֹדֵעַ כְּבָר דְּבָר זֶה, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לַחֲזוֹר עַל זֶה בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם, כִּי הַזְּכָרוֹן — לְזִכֹּר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה "גְּדֻלַּת הַחַיִּים", וְלִהְיוֹת הַשְּׂכָחָה — לְשַׁכַּח מְכַל זֶה, זֶה עֵקֶר הַמּוֹת וְהַמְרִירוֹת, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְהִזְכִּיר לְעֲצֻמָּךְ תָּמִיד, אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדָּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה, מְהִוָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וּבִידִיעוֹת אֵלוֹ תִזְכָּה לְהַכְּלִיל בְּחַי הַחַיִּים, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר "גְּדֻלַּת הַחַיִּים", וְאֵף שְׁבְכֹל פַּעַם יַעֲבֹרוּ עָלֶיךָ מִשְׁבָּרִים אַחֲרֵים בְּחַיִּיךָ, אֲשֶׁר מְכַל זֶה יִרְצוּ לְהַשְׁכִּיחַ מִמֶּךָ אֶת חַי הַחַיִּים, עָלֶיךָ לְעַבֵּד עַל עֲצֻמָּךְ לְהִיּוֹת עֵר, וְלִהְיוֹת בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר "גְּדֻלַּת הַחַיִּים", וּכְפִי שֶׁהָאָדָם מְכַנֵּס בְּדַעְתּוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִשְׁגִּיחַ עָלָיו,

ופִּוֹתַח אֶת פִּי לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
 אֶל רֵעֵהוּ, וּמִסֵּפֶר לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ,
 וּמִחֵיהּ וּמִשִּׁמַּח אֶת עַצְמוֹ, זֶה עֵקֶר "גְּדֵלַת הַחַיִּים";
 עַל-כֵּן בְּקִשְׁתֶּיךָ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שְׁלַבְל תַּעֲזֹב אֶת
 עַצְמְךָ לְפַל בְּשִׁקָּר, בְּחֻשָּׁךְ וּבְמָוֶת, שֶׁהֵם הַסְּתֵרֶת חַי
 הַחַיִּים, אֲלֵא תִמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ אֶל הָאֲמֶת, אֶל
 הָאוֹר וְאֶל הַחַיִּים, שֶׁהוּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּעַצְמוֹ, וְזֶה נִקְרָא "גְּדֵלַת הַחַיִּים" — שֶׁהָאָדָם
 יָכוֹל לַעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְלִהְיוֹת שִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֲמוּנָה
 פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּפִוֹתַח אֶת פִּי, וּמְדַבֵּר עִמּוֹ
 יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ; אֲשֶׁרִי מִי
 שֶׁמְדַבֵּק עַצְמוֹ בְּחַי הַחַיִּים, וְזֶה עֵקֶר "גְּדֵלַת
 הַחַיִּים"; אֲשֶׁרִי לוֹ!

ג.

צָרִיךְ שִׁתְּדַע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עֵקֶר
 עֲבוּדַת הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הִיא, שִׁיזְכָּה לְהַכִּיל
 בְּאוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׁזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית
 וְהַתַּעֲנוּג שֶׁל הָעוֹלָם, הֵינּוּ בְּעוֹדוֹ בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ,
 כְּשֶׁמִּסְתּוֹבֵב בְּזֶה עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַחוּמְרִי וְהַגְּשָׁמִי,
 גַּם אִזּוֹ יִזְכָּה לְהִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הָאֶרֶת זִיו שְׂכִינַת

עֲזוּ יִתְבַרֵךְ, וַיֵּדַע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו
 יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבַרֵךְ מְחִיָּה, מְהִיָּה וּמְקַיִם אֶת
 כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר "גְּדֻלַּת הַחַיִּים" —
 שְׁזוּכָה לְשַׁעֲשַׁע אֶת עֲצָמוֹ בְּתַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַבָּא,
 שֶׁהוּא הַשְּׁגֵת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; אַךְ עָלֶיךָ לְדַעַת,
 אֶהוּבִי, בְּנִי, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַכְלִיל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹרֹו יִתְבַרֵךְ, כִּי אִם
 עַל-יָדֵי שְׂמֵבֶרֶר אֶת אַרְבַּעַת הַיְסוּדוֹת שָׁבוּ, כִּי בְּכָל
 אָדָם יֵשׁ אַרְבַּעָה יְסוּדוֹת — אֵשׁ, מַיִם, רוּחַ, עָפָר,
 אֲשֶׁר מְשֵׁם בָּאוֹת כָּל הַתְּאֹוֹת וְהַרְעַ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכָה
 לְבָרֶר אֶת הַטוֹב שְׂבָהֶם, זוֹכָה לְהַגִּיעַ לְבִטּוֹל אֱמֶת,
 וְהוּא עָנוּ, שְׂפִל וְסִבְלָן, אִזּוּ דִּיקָא זוֹכָה לְהַכְלִיל בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכָל עֲסֻקֵי הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם —
 כָּל מַה שְׂעוֹסֵק בּוֹ בְּחַיָּיו, אֶפְלוֹ בְּמִלְאָכָה וּבַעֲסָק
 גְּשָׁמִי, הַכֹּל הוּא כְּדֵי לְבָרֶר מְשֵׁם אֶת אֱמֶת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, הֵינּוּ אֶפְלוֹ בְּצַרְכָּיו הַגְּשָׁמִיִּים,
 כְּשֶׁרֶק שָׁם אֶל לְבוֹ, אֲשֶׁר הֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחִיָּה,
 מְהִיָּה וּמְקַיִם אֶפְלוֹ אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, עַל-יָדֵי-זֶה זוֹכָה
 לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹת הָעֲנוּהָ, וְהוּא שְׂפִל וְסִבְלָן עַל כָּל
 מַה שְׂעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵף שְׁלֵבוֹ שְׁבוּר בְּאֶלְף שְׂבָרִים
 וּרְסִיסִים בְּלִי סוּף, עִם כָּל זֹאת מֵאַחַר שֶׁהוּא דְבוּק
 בְּחֵי הַחַיִּים, שׁוּם דְּבָר לֹא יָכוֹל לְהַפִּילוֹ וּלְהַחֲלִישׁ

אֶת דַּעְתּוֹ, וּכְשֶׁאָדָם בָּא אֶל מַדְרָגָה שְׂמֻכָּרָר אֶת
 הַטּוֹב מִהֲרַע, עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לַעֲנוּה גְּדוּלָּה, עַד
 שֶׁהוּא בְּעֵינַי עֲצָמוֹ לֹא כְּלוּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה כּוֹלֵל אֶת
 עֲצָמוֹ בְּאוֹר הָאֵין סוּף, שֶׁשָּׁם הוּא תְּכֵלִית וְסוּף שֶׁל
 כָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם; וְתַדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי, שִׁזוֹ כָּל
 עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים הַגְּדוּלִּים — שִׁזוּכִים לְהַגִּיעַ בְּזֶה
 הָעוֹלָם אֶל בְּטוֹל אֲמֶת, שֶׁמְבַטְּלִים אֶת עֲצָמָם לְגַמְרֵי
 בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְבַרְרִים וּמְזַכְּכִים אֶת
 מַדּוּתֵיהֶם, וַיֵּשׁ לָהֶם רַק מַדּוּת טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
 הֵם זוֹכִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָם עֲרֵבוֹת, יְדִידוֹת, זִיו,
 חַיּוֹת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ-כֵן כָּל אָדָם — כְּפִי
 מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וּכְפִי קִדְשָׁתוֹ וְטַהֲרָתוֹ בְּכָל הָעֲסָקִים
 שֶׁעוֹשֶׂה, כְּמוֹ-כֵן יָכוֹל לְזַכּוֹת לְהַפְלִיל שָׁם, כִּי מִי
 שֶׁזוֹכֶה לְהֵיטִיב מַעֲשָׂיו וּלְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּתְּכֵלִית
 הַשְּׁלֵמוֹת, עַד שֶׁיִּבְטַל אֶת גּוּפוֹ בְּחַיָּיו בְּתְּכֵלִית, הֵינּוּ
 שֶׁתָּמִיד מְסַתְּפֵל עַל עֲצָמוֹ, וְרוֹאֶה שֶׁהוּא אֵינוֹ נִמְצָא
 בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, רַק הַכֹּל לְכֹל אֲמֶת מְצִיאֹתוֹ
 יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲנוּה
 אֲמֶתִית, שֶׁהִיא שְׁלֵמוֹת הַבְּטוּל, שֶׁהוּא בְּטוּל וּמְבַטְּל
 בְּדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי כְּחֶרֶס הַנְּשֻׁבָּר, וְאִזּוֹ דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה
 זוֹכֶה לְהִתְעַלּוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי עַקֵּר "גְּדֻלַּת הַחַיִּים"
 הִיא עֲנוּה, שְׁפָלוּת וְסִבְלָנוּת — שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה

לְהִיּוֹת שְׂפֵל וְסִבְלָן, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ שׁוּם דְּבָר, מֵאַחַר
 שְׂמַחְבִּיא אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזוֹ עֲבוּדַת
 הַצְּדִיקִים, שְׂזוּכִים עוֹד בַּחַיִּים חַיּוּתָם לְבָרַר וּלְזַכֵּךְ
 הַטּוֹב מִהָרַע, עַד שְׂגוּפָם בְּעֲצָמוֹ נַעֲשֶׂה כְּלִי
 לְהַמְשִׁכַת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ, מֵה שְׂאִין כֵּן רַב
 הָעוֹלָם אֵינָם זוּכִים לָזֶה, רַק אַחַר הַסְּתַלְקוּתָם,
 כְּשֶׁמְטַמְיָנִים אֶת הַגּוּף בְּעַפָּר, אֲזִי נִזְדַּכֵּךְ גּוּפָם
 וְנִשְׁמָתָם עוֹלָה לְמַעְלָה, וְזוּכִים לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל
 הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכִפִּי שֶׁהָאָדָם מִתְבַּטֵּל אַחַר
 הַסְּתַלְקוּתוֹ, כְּמוֹ-כֵן זוּכָה שְׂנִשְׁמָתוֹ תִּעְלֶה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה, מֵה שְׂאִין כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי, הַצְּדִיקִים נַעֲשִׂים
 שְׂכָנִים לְעַפָּר בְּחַיֵּיהֶם, שְׂעוֹד בְּחַיֵּיהֶם בְּזֶה הָעוֹלָם
 הֵם בְּטֹלִים בְּעֵינֵיהֶם לְגַמְרִי, וְהֵם שְׂפִלִים וְעֲנוּיִם
 וְסִבְלָנִים, וְלֹא אֲכַפֵּת לָהֶם שְׂדוּרְכִים עֲלֵיהֶם, וְעַל-
 יַד־זֶה עוֹד בַּחַיִּים חַיּוּתָם זוּכִים גַּם-כֵּן לְהַגִּיעַ אֶל
 הַשְּׂלֵמוֹת הַזֹּאת; לְזֹאת, בְּקִשְׁתִּיךְ, אֶהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר,
 שְׂלֹא תִהְיֶה בְּטָלָן, וְאַל תִּהְיֶה שְׂבוּר מְכַל מֵה
 שְׂעוֹבֵר עָלֶיךָ, אֲדַרְבֶּה זוֹ עֵקֶר מַעְלָתְךָ — שְׂמַבְזִים,
 מְשִׁפִּילִים וּמְרַחֲקִים אוֹתְךָ כָּל-כָּךְ, וְאַתָּה נוֹפֵל בְּכָל
 פַּעַם בְּעַמְקַ חֲשָׁךְ כְּזֶה, וְעַם כָּל זֹאת אֵינְךָ מִזְאֵשׁ אֶת
 עֲצָמְךָ, רַק אַתָּה נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹ עֵקֶר
 מַעְלָתְךָ לְמַעְלָה, וְאַם תַּחֲזִיק מַעְמָד, תִּזְכֶּה לְהַכְלִיל

בְּחַי הַחַיִּים, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר "גְּדֻלַת הַחַיִּים"; אֲשֶׁר־
 מִי שְׂמַחֲזִיק מְעַמָּד, וְאִינוּ נִשְׁבָּר מִשׁוּם דְּבָר, רַק
 מִמְּשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִכָּל עֲסָקִיו
 הַגְּשָׁמִיִּים, הוּא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵז
 עוֹד בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ זוֹכֶה לְגִלּוּיִים כְּאֵלוֹ בְּהַשְׁגוֹת
 הָאֵין סוּף, עֵין לֹא רָאָתָה; אֲשֶׁר־מִי שֶׁיַּעֲמֵד בַּנְּסִיוֹן
 הַזֶּה, אֲשֶׁר־לוֹ!

ד.

צָרִיךְ, שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עֵקֶר
 הַמְּדִידָה לְמִדָּד מֶה נִקְרָא חַיִּים אֱמֶתִיִּים בְּזֶה
 הָעוֹלָם, הִיא כְּפִי הַשְׁגָּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הֵינּוּ כָּל אֶחָד
 כְּפִי שְׂמִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ אֱמֶתֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזוֹכֶה
 לִידַע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל,
 וְהַכֹּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא, זֶה נִקְרָא חַיִּים
 אֱמֶתִיִּים, וְזֶה עֵקֶר "גְּדֻלַת הַחַיִּים" — כְּפִי שֶׁהָאָדָם
 מִמְּשִׁיךְ בְּדַעְתּוֹ הָאֶרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, מֶה
 שְׂאֵין כֵּן כְּפִי שֶׁהָאָדָם שׁוֹכַח מְזֶה, עַד שֶׁחׁוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ
 אֵיזֶה טַבֵּעַ אוֹ מְקָרָה אוֹ מְזֹל אוֹ גְּשָׁמִיּוֹת, זֶה עֵקֶר
 הַמְּוֹת, וְכֹל מִי שְׂמִכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּעִסְקֵי הָעוֹלָם
 הַזֶּה, הֵינּוּ שְׂמִפְרִיד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ,

וְחוֹשֵׁב אֲשֶׁר "כַּחַי וְעֹצֵם יְדֵי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחֵיל
 הַזֶּה" (דְּבָרִים ח, יז), וְכָל דְּאֵלִים גָּבַר, וְחוֹשֵׁב כְּאֵלוֹ
 בְּיָדוֹ הַכֹּל, זֶה עֶקֶר הַמַּוְתָּה, וְכָל מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת
 עֲצָמוֹ בִּידֵיעוֹת אֵלוֹ, הוּא מֵת עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם,
 וְעַל-כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: רְשָׁעִים אֶפְלוּ
 בְּחַיֵּיהֶם נִקְרְאִים מֵתִים (בְּרִכּוֹת יח.), כִּי מִסְתּוֹבְבִים
 גּוֹפּוֹת בְּלִי נַפְשׁוֹת, מֵאַחַר שְׂאִינָם מְקַשְׂרִים אֶת הַכֹּל
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְרִים וּמְרוֹרִים לָהֶם הַחַיִּים, מֵהַ שְׂאִין
 כֵּן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וַיּוֹדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחַיֶּה, מְהַיֶּה וּמְקַיֵּם
 אֶת הַכֹּל, וְדוֹמֵם, צוֹמַח, חַי, מְדַבֵּר, הַכֹּל לְכֹל
 אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְקַשֵּׁר אֶת נַפְשׁוֹ עִם גּוֹפּוֹ וַיּוֹדַע
 שֶׁגּוֹפּוֹ הוּא כְּלִי לְנַפְשׁוֹ, וְהַכֹּל לְכֹל זֶה כְּלִים אֶל
 הָאוֹרוֹת הָעֲלִיוֹנִים, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא חַי חַיִּים
 אֱמִתִּיִּם כְּדַגְמַת חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁר זֶה עֶקֶר
 "גְּדֻלַת הַחַיִּים", וּבִשְׂבִיל זֶה הַצְּדִיקִים נִקְרְאִים
 אֶפְלוּ לְאַחַר מִיתַתָם חַיִּים, כִּי כִפִּי שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּיל
 אֶת עֲצָמוֹ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם לְהִסְתּוֹבֵב עִם יְדֵיעָה זוֹ
 — לֵידַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ מְחַיֶּה, מְהַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת
 כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, כְּמוֹ-כֵן אֶפְלוּ אַחַר הִסְתַּלְקוּתוֹ
 עֲדִין נַפְשׁוֹ קְשׁוּרָה אֶל גּוֹפּוֹ, שְׁזוֹ מַעֲלַת הַהִלִּיכָה
 אֶל קְבֻרוֹת הַצְּדִיקִים, אֲשֶׁר נִקְרְאִים חַיִּים אֶפְלוּ

לְאַחַר הַסְתַּלְקוֹתָם; וְעַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֵל
 תְּהִיָּה בְּטָלָן, וְאֵל תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ מִכָּל מֵה
 שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רַק הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ עוֹד בַּחַיִּים
 חַיּוֹתְךָ לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִכָּל מֵה
 שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ רְאֵה לְבַטֵּל אֶת עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
 וְתִהְיֶה רְגִיל לֵילֶךְ אֶל צְדִיקִים אֱמֶתִיִּים, חֲכָמִים
 גְּדוֹלִים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיכוּ
 גַּם עָלֶיךָ בְּעוֹדְךָ בַּחַיִּים חַיּוֹתְךָ אֶת הַשְּׂגַת חַי הַחַיִּים,
 אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא "גְּדֻלַּת הַחַיִּים", וְאִז תִּזְכֶּה לְהַכִּלֵּל
 בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִתְעַנֵּג בְּעֶרְבוּת נְעִימוֹת וַיְדִידוֹת,
 שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרִי הַמְצִיַת, וַיִּגְיַע לְכָל זֶה.

ה.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי חַיִּי הָאָדָם
 בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹמְדִים בְּנִסְיוֹן גְּדוֹל בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע מִמָּשׁ, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה
 הָעוֹלָם מֵה שְׁעוֹבֵר, וַיִּכּוֹל לִפְּל בְּנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא
 רַבָּה, וּלְהַפְרֵת מִחַי הַחַיִּים, וּלְהַפּוֹךְ — אִם זוֹכָה,
 יְכוּל לְהַגִּיעַ אֶל הַשְּׂגַת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּלְדַבֵּק
 אֶת עֲצָמוֹ בְּחַי הַחַיִּים, וְזֶה עֵקֶר נִסְיוֹנוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם
 — הִנֵּה הוּא יְכוּל לִפְּל לְנוֹקְבָא דְתַהוֹמָא רַבָּה,

בְּחֶשֶׁךְ וּבְמָוֶת, עַד שְׁיֵהיוּ נִמְאָסִים לוֹ הַחַיִּים לְגַמְרֵי,
וַיִּרְצֶה לְאַבֵּד אֶת עֲצָמוֹ לְדַעַת, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אוֹ
לְהַפְּוֹךְ — הוּא יָכוֹל לְהַעֲלוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה,
וּלְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּחַי הַחַיִּים, לְרֹאוֹת אֶת זֵיו נַעַם
שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחַיֶּה, מְהַיָּה
וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ, וַיִּכְסֶּף וַיִּשְׁתַּוְּקֶק
אֲחֵרָיו יִתְבָּרֵךְ בְּרִצּוֹנוֹת וּבְכִסּוּפִים עֲצוּמִים, עַד
שְׁיֵאִירוּ לוֹ הַחַיִּים, וְלֹא דֵי שֶׁהוּא יִרְצֶה לְחַיּוֹת חַיָּיו,
אֲלֵא יִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים לְהַחַיּוֹת אֶת כָּל
הַשְּׁבוּרִים וְהַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, וַיִּדְבֵּר עַל לִבָּם דְּבָרֵי
הַתְּחִזּוּקוֹת, וַיְפִיחַ בָּהֶם רוּחַ חַיִּים אֲמֵתִית; עַל-כֵּן
רָאָה, אֲהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, מַה לְּפַנֵּיךְ, וְתִבְחַר בְּחַיִּים,
וְתִשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְדַבֵּר עַל לִב נִשְׁבָּרִים וְנִדְכָּאִים
וְתִפִּיחַ בָּהֶם רוּחַ חַיִּים, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּזְכֶּה גַם אַתָּה
לְהַכְּלִיל בְּחַי הַחַיִּים, כִּי בְּזֶה שְׂמֵחַחֲזִקִים וּמְאֻמְצִים
אֶת אֱלוֹ הַרְחוּקִים מִהַחַיִּים, אֶת אֱלוֹ אֲשֶׁר חֶשֶׁךְ
לָהֶם בְּחַיֵּיהֶם, אֶת אֱלוֹ אֲשֶׁר נִמְאָסוּ לָהֶם הַחַיִּים,
בְּזֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לוֹ, וּמוֹסִיף לוֹ חַיִּים
עַל חַיּוֹתוֹ, הֵינּוּ שֶׁבְּכָל פַּעַם מְרַגֵּישׁ חַיִּים חֲדָשִׁים,
חַיִּים עֲרָבִים וּמְתַקִּים, חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים; אֲשֶׁרֵי
מִי שְׂמֵחַחֲזִק אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר "גְּדֻלַּת
הַחַיִּים", כִּי כִּמוֹ מִי שֶׁהוֹלֵךְ בָּיָם אוֹ בַּמִּדְבָּר, וּמוֹצֵא

שֵׁם בְּנֵי־אָדָם רַעֲבִים וְצַמְאִים, אוּ הָיוּ טוֹבְעִים בַּיָּם,
וְהוּא מְצִילָם, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר זְכוּתוֹ וּמַעֲלָתוֹ,
כִּי הָרִי הוּא מְצִיל אַנְשִׁים מִמִּיתָה מְשָׁנָה —
מִרַעְבוֹן וּמְצַמְאוֹן, כְּמוֹ־כֵן כְּשֶׁאָדָם מְחֻזַּק וּמְאַמָּץ
אַנְשִׁים שֶׁכָּבַר נִתְיָאֲשׁוּ מֵהַחַיִּים, וְנִמְאַסוּ לָהֶם הַחַיִּים,
וְרוֹצִים לְאַבֵּד אֶת עֲצָמָם לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְהוּא
מִפִּיחַ בָּהֶם רוּחַ חַיִּים, זֶה עֲקָר "גְּדֻלַת הַחַיִּים",
וְכֵדָאֵי לִירַד אֶל זֶה הָעוֹלָם לְהַחֲיוֹת אֶת כָּל
הַנְּשָׁפָרִים וְהַנְּדַכָּאִים; לְזֹאת, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה
לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהַכְנִיס רוּחַ
חַיִּים בְּלְבוֹת הַשְּׁבוּרִים, וּבְזְכוּת זֶה גַם אַתָּה תִזְכֶּה
לְהַרְגִישׁ בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ "גְּדֻלַת הַחַיִּים".

ו.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בְּזֶה
הָעוֹלָם יְכוּלִים לְחַיֹּת חַיִּים אֱמִתִּיִם, חַיִּים עֲרַבִים
וּמִתְקִים, אִם יֵשׁ לְאָדָם דַּעַת וְשִׁכָּל אֵיךְ לְנַצֵּל אֶת
חַיָּו, כִּי עֲקָר "גְּדֻלַת הַחַיִּים" הִיא הַדְּבָקוּת בּוֹ
יְתַבְרַךְ, וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם מְכַנִּיס בְּדַעַתוֹ אֱמִתַּת
מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, וְיִוְדַע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדֵיו יְתַבְרַךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא,

זה עקר "גדלת החיים", וזה נקרא חיים, כי באמת
 עקר החיים הוא חבור הנפש והגוף, הינו הגוף
 שהוא הגשמי והחומרי, ההסתר והחשך, והנפש
 שהיא הרוחני והגלוי, האור והחיים, וכשמשמים
 את הנפש והגוף ביחד, על-ידי-זה מרגישים את
 ערבות, נעם, זיו, ידידות שכנית עזו יתברך עוד
 בזה העולם, ועקר הנפש היא הענוה — שאדם
 זוכה לבטל את עצמו לגמרי בו יתברך, וככל
 שהוא מרגיש בעצמו שהוא לא כלום, על-ידי-זה
 הוא זוכה להתעלות בתכלית העליה, מה שאין כן
 הגוף שהוא תכלית הגאות — שרוצה להיות איזו
 מציאות בזה העולם, זה מוריד אותו לנוקבא
 דתהומא רבה, ועל-כן עקר השלמות — כשאדם
 מחבר את שניהם יחד, הינו — הענוה והגאות,
 שמצד אחד הוא בטל ומבטל לגמרי בעיני עצמו,
 ומרגיש את עצמו לא כלום, ומצד שני — "לך
 הוי"ה הגדלה והגבורה" (דברי-הימים-א כט, יא), כי
 במקום גדלתו, שם אתה מוצא ענותנותו, שאדם
 צריך לחזק את עצמו, ולידע, אשר הוא יכול גם-כן
 לשוב אליו יתברך ממקום שהוא נמצא, שזה —
 "הגאון והגדלה לחי עולמים", וזה עקר השלמות
 — כשאדם זוכה לחבר ענוה וגאות ביחד, הינו

שֶׁמִּבְטֵל אֶת הַגְּאוּהַ וְהַגְּדֻלָּה רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמִכְנִיס בְּעֶצְמוֹ הַתְּחִזְקוֹת, שְׂיִדַּע, אֲשֶׁר הוּא יָכוֹל לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשִׁלְמוֹת, וְאִף שֶׁהֶעֱקָר הוּא לְהִיּוֹת בְּטֵל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי בְּעֵינַי עֶצְמוֹ, אִךְ צְרִיכִים גַּם זֹאת — שְׂיִהְיֶה חֲזָק וְאַמִּיץ וְגִבּוֹר חֵיל לַעֲמֹד נֶגֶד כָּל הַמוֹנְעִים אוֹתוֹ מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּסוּד — "וַיִּגְבֶּה לְבוֹ בַּדְרָכֵי ה'" (שֵׁם-ב יז, ו), אֲשֶׁר זֶה עֶקֶר הַחַיִּים — כְּשֶׁהֶעֱנָה נְכֻלָּת עִם הַגְּאוּהַ, שְׁזֶה חֲבוּר הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, וְכִשְׂאָדָם זוֹכֶה לְשִׁנְיָהֶם בְּקִדְשָׁה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נְכָל בְּחַי הַחַיִּים, הֵינּוּ כְּמוֹ שֶׁבְּגִשְׁמִיּוֹת רוּאִים, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם, כִּי אִם עַל-יְדֵי חֲבוּר הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, כִּי הַגּוּף הוּא כְּלֵי הַנֶּפֶשׁ, וְדִיקָא עַל-יְדֵי שְׁנֵיָהֶם הָאָדָם מְסֻתָּבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, וּמִכִּיר אֶת חַי הַחַיִּים, כְּמוֹ-כֵן בְּרוּחָנִיּוֹת הָאָדָם צְרִיף לְהַגִּיעַ אֶל מְדִרְגָּה זוֹ — שֶׁמִּצַּד אֶחָד יִהְיֶה בְּעֵינַי עֶצְמוֹ בְּטֵל וּמִבְטָל כְּחֶרֶס הַנֶּשֶׁבֶר, וַיִּרְגִּישׁ אֶת עֶצְמוֹ כְּתוֹלַעַת הַרוּחָשֶׁת עַל הָאָרֶץ, אֲבָל מִצַּד שְׁנַי יִגְבִּיֶה אֶת עֶצְמוֹ בְּתַכְלִית הַהִגְבָּהָה, וַיִּדַּע שְׂאֶפְלוֹ שְׂפָגָם וְעָשָׂה וְחָטָא מַה שְׂחָטָא, עָשָׂה, פָּגָם וְקִלְקַל בְּזֶה הָעוֹלָם, עֲדִין הוּא יָכוֹל לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד חָשׁוּב אָדָם שְׂחוּזָר בְּתִשׁוּבָה, וּמִתְאַמֵּץ לְהִתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה,

אֲשֶׁר אִז מִתְאַחֲדוֹת אֶצְלוֹ הֶעֱנָוה וְהִגָּאוֹת יַחַד, שְׁנֵיהֶם
הַגּוֹף וְהַנְּפֶשׁ, וְכִשְׁתִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעוֹת וְהַשְׁגוֹת
אֵלּוּ, אִז דִּיקָא תַרְגִּישׁ עֲרֵבוֹת, נְעִימוֹת יְדִידוֹת, זִיו
חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מְטַעֵה אֶת
עַצְמוֹ כָּלֵל בְּזֵה הָעוֹלָם, רַק מִקְּשֶׁר וּמְחַבֵּר אֶת
הָעוֹלָם הַזֶּה לָעוֹלָם הַבָּא, וְאֵף שֶׁמִּצַּד אֶחָד מִרְגִּישׁ
אֶת עַצְמוֹ הַגָּרוֹעַ בְּיוֹתֵר, וְאֲשֶׁר בְּאַמֶּת יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי
לְבָבוֹ וּמְכַאוֹבָיו, אֵף מִצַּד שְׁנֵי הוּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ,
שֶׁהוּא גַם-כֵּן עֵדִין יָכוֹל לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה, שְׁנֵיהֶם גָּאוֹת
דִּקְדוּשָׁה, וְאִז עַל-יְדֵי שְׁתֵּי הַמְּדַרְגּוֹת הָאֵלּוּ
מִתְחַבְּרִים אֶצְלוֹ — הַגּוֹף וְהַנְּפֶשׁ, הָעוֹלָם הַזֶּה
וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזוֹכֶה לְהַכִּיל בְּחֵי הַחַיִּים, אֲשֶׁר זֶה
עֵקֶר "גְּדֻלַת הַחַיִּים"; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מְטַעֵה אֶת
עַצְמוֹ כָּלֵל, וּבָא אֶל הַשְׁגַּת יְדִיעָה זוֹ; אֲשֶׁרִי לוֹ!

ז.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקֶר, שֶׁבְּכָל יוֹם
וְיוֹם עוֹבְרִים עַל הָאָדָם מִשְׁבָּרִים וְגָלִים, וְכַמְעַט
שִׁיתִּיאֵשׁ לְגַמְרֵי מַחֲיָיו, וְזֶה עֵקֶר "גְּדֻלַת הַחַיִּים"
— שֶׁהָאָדָם יִהְפֹךְ אֶת הַחֶשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל, וְיֵאמֵר
לְעַצְמוֹ: "לֹא! אֵינִי עוֹזֵב אֶת עַצְמִי, וְאֵף שֶׁעוֹבֵר

עָלַי עֲכָשׁוּ מֵה שְׁעוֹבֵר וְכוּ', וַיְרַדְתִּי וְנִפְלַתִּי
 וְנִשְׁלַכְתִּי בְּמָקוֹם שְׁיֻרְדְתִּי וְנִפְלַתִּי וְנִשְׁלַכְתִּי וְכוּ',
 וְעָשִׂיתִי כְּכָר מֵה שְׁעָשִׂיתִי וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֵינִי
 עוֹזֵב אֶת עֲצָמֵי בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפֵּן, רַק אֲנִי חוֹזֵר
 בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ
 אָב הַרְחֵמֶן, וּמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה שְׂבָעוֹלָם; בְּנֵי,
 בְּנֵי! זֶה עֵקֶר "גְּדֻלַת הַחַיִּים" — שֶׁהָאָדָם מְחַזֵּק
 אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אִפְסָנִים שְׂבָעוֹלָם, וְאֵינוֹ מְנִיחַ
 לְעֲצָמוֹ לְהֵרֵס אֶת חַיָּיו, וּמְכַל שִׁכְן שְׂאִינוֹ מְאַבֵּד אֶת
 עֲצָמוֹ לְדַעַת, וַיִּדְעוּת אֱלוֹ צְרִיכִים לְהַכְנִיס הַיּוֹם
 בְּעוֹלָם, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגָלִים,
 וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה שְׂיֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְהַחֲדִיר אֶת הַחַיִּים
 הָאֲמִתִּיִּים שֶׁהֵם חַיֵּי הָאֲמוּנָה, חַיֵּי הַתּוֹרָה, חַיֵּי
 הַקְּדוּשָׁה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, וּכְדָאֵי הָיָה לָךְ, אֲהוּבֵי, בְּנֵי,
 לִירֹד אֶל זֶה הָעוֹלָם כְּדֵי לְהַחֲיוֹת נַפְשׁ כָּל חַי,
 וּלְהַאֲוִיר בָּה אֶת "גְּדֻלַת הַחַיִּים" הָאֲמִתִּיִּים —
 לְהִיּוֹת דְּבוּקָה בְּחַי הַחַיִּים, וּכְשֶׁתַּעֲסֵק בָּזֶה, אֲהוּבֵי,
 בְּנֵי, אַז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לָךְ
 בְּחִזְרוֹת, וַיֵּאִיר עָלֶיךָ אוֹר הַחַיִּים, וְתִרְגֵּשׁ עֲרֵבוֹת,
 נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זֵיו הַחַיִּים הָאֲמִתִּיִּים.

ח.

צָרִיף שֶׁתַּחֲזִק אֶת עֲצֻמָּה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאֵל תַּנִּיחַ אֶת עֲצֻמָּה לְפַל בְּמִרְרוֹת וּבְדַכְאוֹן, אֲשֶׁר זֶה מִמְּשִׁיף אֶת הָאָדָם לְמָאָס בְּחַיָּו, עַד שֶׁמֶרֶב הָעֲצָבוֹת, הַמִּרְרוֹת וְהַדְּכָאוֹן, נוֹפֵל הָאָדָם כָּל-כָּף בְּדַעְתּוֹ, עַד שֶׁמֶאֱבֵד עֲצָמוֹ לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, כִּי נִמְאָסִים לוֹ הַחַיִּים; עַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, שֶׁתְּהִיָּה חֲשִׁיבוֹת לַחַיִּים בְּעֵינֶיךָ, וְזֶה "גְּדֻלַת הַחַיִּים" — שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וּמִמְּשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ אֶל חַי הַחַיִּים, וּמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת אַחֲרִים, שֶׁלֹּא יִתְיַאֲשׁוּ כָּלֵל, כִּי זֶה הָעוֹלָם מְלֵא מִרְרוֹת, וְעוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם מִשְׁבָּרִים וּגְלִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַחֲזִיק מֵעַמָּד, וּמְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין לָהּ עוֹד "גְּדֻלַת הַחַיִּים" יוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּחַי הַחַיִּים, וְנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיוֹדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה; וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת זֶה, אֶהוּבִי, בְּנֵי, כִּי תִצְטָרֵךְ לָזֶה לְיָמִים הַבָּאִים, כִּי אֵינֶךָ יוֹדַע מָה יָכוֹל עוֹד לַעֲבֹר בְּחַיִּיךָ מִרַב הַצָּרוֹת,

גְּדֵלַת הַחַיִּים

הַיְסוּרִים וְהַרְפַּתְקָאוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲבָל אִם תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ יְדִיעָה זוֹ — אֲשֶׁר עֵקֶר "גְּדֵלַת הַחַיִּים" הִיא רַק לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּחַי הַחַיִּים, וְתִרְגֵּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכָל מֵה שֵׁיִשׁ לָךְ בְּלִבְךָ תְּשִׁיחַ וְתִסְפֹּר רַק לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזוֹ תִצְלִיחַ בְּחַיִּיךָ, לֹא-כֵן אִם תְּדַבֵּר וְתִסְפֹּר מְצַקֵּת לְבָבְךָ אֶל אֵיזָה בְּשׂוֹר וְדָם, אֲשֶׁר מְאוּמָה לֹא תִפְעַל אֲצִלוֹ, כִּי יֵשׁ מְאֹמֵר הַחֲכָם: "כָּל זְמַן שֶׁהַדְּבוּר בְּפִיךָ, אֲתָה מוֹשֵׁל עַל דְּבוּרְךָ, וְכִשְׁאַתָּה מוֹצִיא אֶת הַדְּבוּר מִפִּיךָ, הַדְּבוּר מוֹשֵׁל עֲלֶיךָ": עַל-כֵּן, אֶהוּבִי, בְּנִי! מִכָּל מֵה שֶׁמַּעִיק לָךְ וּמְצַעֵר אוֹתְךָ, וּמַחְלִישׁ אֶת דַּעְתְּךָ וְרוּדְךָ אוֹתְךָ, רְאֵה לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִגְלָה וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְתִדַּבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּדוּלָה, וְאִז אַף פַּעַם לֹא תִתְחַרֵּט, וְזֶה עֵקֶר "גְּדֵלַת הַחַיִּים" — שֶׁהָאָדָם בּוֹרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְסַפֵּר אֶת עֲנִינָיו הַפְּרָטִיִּים אֶל בְּשׂוֹר וְדָם, אֲשֶׁר רַק יְכוּל לְהִרְס אוֹתוֹ וְלֹא לְעוֹזְרוֹ, וְאִם תִּזְכֹּר כָּלֵל זֶה, אֲזוֹ דִּיקָא תִצְלִיחַ בְּחַיִּיךָ.

ט.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר הוּא
 יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה, מִהֵנָּה וּמִקַּיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
 וְאֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלִעְדֵּיּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכֹל
 עֵצִים אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁאָדָם מִכְּנִיס בְּדַעְתּוֹ
 יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים כְּבָר בְּצוּרָה
 אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי תָמִיד נוֹשֵׁם בְּאִפּוֹ אֹרוֹ יִתְבָּרַךְ,
 כִּי הַמְּאֲמִין הָאֱמֶתִי, אֲשֶׁר אֵין מְצִיאֹת בְּלִעְדֵּיּוֹ
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר כָּל מֵה שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב
 וְרוֹאֶה וְשׁוֹמֵעַ וּמְרַגֵּשׁ וְנוֹשֵׁם, הַכֵּל עֵצִים עֲצָמִיּוֹת
 חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצַדִּיקִים אֲשֶׁר דְּבוּקִים כָּל-כָּף
 בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר "גְּדֻלַּת הַחַיִּים", הֵם זוֹכִים
 לְהַשִּׁיג הַשְּׁגוֹת אֱלֻקוֹת, וּמַגִּלִּים רְזִין וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת,
 מֵה שֶׁאֵין כֵּן אָדָם שֶׁעֲדִין לֹא זָכָה לְכָל זֶה, הוּא
 מִסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם מְלֹא קִשּׁוֹת וְסִפְקוֹת
 וְעִקְמִיּוֹת, וְהוּא מְלֹא מְרִירוֹת, וּמְרִים וּמְרוּרִים לוֹ
 הַחַיִּים; עַל-כֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לְחַזֵּק אֶת
 עֲצָמָךְ גַּם-כֵּן, וּלְהַכְּנִיס בְּדַעְתְּךָ הַשְּׁגוֹת אֱלוֹ, וְאֲזִי
 דִּיקָא תְּרַגֵּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים, חַיִּים נְעִימִים וּמְתַקִּים
 בְּחַיֵּיךָ. וְצָרִיף שְׁתַּדַּע שֶׁדָּבָר זֶה לֹא בָּא בְּנִקְלָה, אֲלֹא
 צָרִיכִים לְחַזֵּר עַל זֶה מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי

הַאֲמוּנָה וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא בָאוֹת כָּל-כָּף
 בְּנֶקֶל, אֲלֹא צָרִיכִים לְהַתְיַגֵּעַ עַל זֶה מְאֹד, כִּי לְהַפּוֹךְ
 — הַסְטֵרָא אַחֲרָא מִתְפַּשְׁטָת מְאֹד מְאֹד לְהַסְתִּיר
 אֶת אֲמֵת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלִכְן
 אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק מִמְּשִׁיךְ
 אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִודַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה,
 מְהֵרָה וּמְקִיָּים אֶת הַכֹּל, וּמְדַבֵּק אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ,
 רְאֵיתוֹ, שְׂמִיעָתוֹ וְהַרְגָּשָׁתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזְ דִּיקָא
 יִרְגִישׁ מַה נִּקְרָא "גְּדֻלַּת הַחַיִּים"; אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוֹ
 מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל!

.

צָרִיךְ שְׂתַסְתַּכֵּל, אֶהוּבִי, בְּנִי, עַל כָּל דְּבָר בְּזָה
 הָעוֹלָם בְּצוּרָה חֲזָה, הֵינּוּ בְּכָל דְּבָר תְּסַתְּכֵל וְתִרְאֶה
 אֶת הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּחִיָּה, מְהֵרָה וּמְקִיָּמָת אֶת
 הַדְּבָר הַזֶּה, עַד שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְהֵיּוֹת לְדְבָר חַי,
 וּכְשֶׁתִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ בְּדְבָר זֶה, אִזְ תִּרְגִּישׁ חַיִּים
 עֲרָבִים וּמְתַקִּים בְּחַיִּיךָ, וְזֶה "גְּדֻלַּת הַחַיִּים" —
 שְׂאָדָם זוֹכֶה לְחַיּוֹת חַיִּים שֶׁל דְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וּכְכֹל שֶׁהָאָדָם יִכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּזָה, כְּמוֹ-כֵן יִרְגִישׁ
 אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר בֵּין חוּרִין, כִּי עַקֵּר הַחֲרוּת הִיא

הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהָאָדָם מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיודֵעַ
 שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה, מִהוּיָה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה
 כְּלָה, וְאִז הוּא בֶּן חוּרִין, וְחַיֵּי חַיִּים עֲרֵבִים
 וּמְתֻקִּים, וְזֶה עֵקֶר "גְּדֻלַת הַחַיִּים"; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאִינוֹ
 מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל בְּזֵה הָעוֹלָם, רַק תָּמִיד
 מְסַתְּפֵל עַל הָעוֹלָם הַזֶּה בְּצוּרָה חַיָּה, שֶׁהַכֹּל חַי מִחַי
 הַחַיִּים, שֶׁאִז מִמְּשִׁיךְ אֶת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ
 בְּזֵה הָעוֹלָם, וּמְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא,
 אֲשֶׁר אֵין קֵץ לְשִׁכְרוֹ; אֲשֶׁרִי לוֹ בְּזֵה, וְאֲשֶׁרִי לוֹ
 בְּבָא!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

כְּשֶׁאָדָם יוֹשֵׁב לְדַבֵּר מִחֲבֵרוֹ, זֶה בְּחִינַת
יוֹמָא דְדִינָא, כִּי הוּא יוֹשֵׁב וְדָן אֶת
חֲבֵרוֹ, וְצָרִיךְ לְהִזָּהַר מְזֵה מְאֹד,
וּלְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ הַיָּטֵב אִם הוּא
רְאוּי לְזֶה לְשַׁפֵּט אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי הַמְשַׁפֵּט
לְאֻלָּקִים הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ,
זְכוּרֵנָם לְבָרְכָהּ, אַל תְּדִין אֶת חֲבֵרְךָ עַד
שֶׁתִּגִּיעַ לְמָקוֹמוֹ. וּמִי הוּא שֶׁיִּכּוֹל לֵידַע
וּלְהִגִּיעַ לְמָקוֹם חֲבֵרוֹ, כִּי אִם הַנֶּשֶׁם
יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ.

(לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א)